

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.013.01.2018

Maria Skrzypek
Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Murowie
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowie
ul. Wolności 20/1
46-030 Murów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/040 – Organizacja i warunki pracy pracowników socjalnych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowie ul. Wolności 20/1 46-030 Murów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Maria Skrzypek, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowie ¹ , od 1 kwietnia 2002 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja pracy pracowników socjalnych. 2. Warunki pracy pracowników socjalnych. 3. Możliwość rozwoju oraz wsparcie merytoryczne i psychologiczne dla pracowników socjalnych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2018 (I półrocze). Do realizacji celu kontroli wykorzystane zostaną także informacje i dokumenty sporządzane przed i po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	1. Piotr Mastalerz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/89/2018 z 11 września 2018 r. 2. Miron Rokujżo, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/105/2018 z 8 października 2018 r. (akta kontroli str. 1-2, 437-438)

¹ Dalej: Kierownik.

² Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowie⁴ w latach 2016-2018 (I półrocze) zapewniał pracownikom socjalnym organizację pracy w sposób umożliwiający realizację ustawowych zadań w zakresie pomocy społecznej. Wszyscy pracownicy socjalni zostali objęci badaniami profilaktycznymi i szkoleniami w dziedzinie BHP. W sposób rzetelny sporządzano sprawozdania, w tym m.in. Ocenę zasobów pomocy społecznej⁵ oraz sprawozdania półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - MRPiPS-03, a prezentowane w nich dane były jednolite. Kierownik Ośrodka, stosownie do art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁶, złożyła w 2018 r. Radzie Gminy Murów⁷ roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka w 2017 r. oraz przedstawiła potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Badanie dokumentacji wybranych spraw⁸ wykazało, że w stosunku do wszystkich podopiecznych świadczona była praca socjalna we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. W okresie objętym kontrolą Ośrodek zatrudniał odpowiednią liczbę pracowników socjalnych i spełniał przynajmniej jeden z ustawowych wymogów, określonych w art. 110 ust. 11⁹ ustawy o pomocy społecznej, dotyczących liczby zatrudnionych pracowników socjalnych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców lub na liczbę rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

NIK ocenia negatywnie warunki pracy pracowników socjalnych na stanowiskach pracy. Kierownik nie zrealizowała nakazów Państwowej Inspekcji Pracy¹⁰ m.in. w zakresie: zapewnienia pracownikom w pomieszczeniach stałej pracy co najmniej 2 m² wolnej powierzchni podłogi nie zajętej przez urządzenia i sprzęt biurowy. Pracownicy socjalni nie zostali zapoznani z Oceną ryzyka zawodowego, a w przedmiotowej Ocenie nie uwzględniono wszystkich ryzyk związanych z pracą pracowników socjalnych. W latach 2016-2017 Kierownik nie złożyła Radzie sprawozdania z działalności Ośrodka oraz nie przedstawiła potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Ponadto, pracownikom socjalnym nie był wypłacany ekwiwalent pieniężny w wysokości kosztów prania odzieży roboczej poniesionych przez pracownika.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Ośrodek lub GOPS.

⁵ Zwane dalej: Ocena lub OZPS.

⁶ Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm., dalej: ustawa o pomocy społecznej.

⁷ Dalej: Rada.

⁸ Badaniem NIK objęto wybraną losowo próbę 30 spraw dotyczących osób/rodzin zakończonych w okresie objętym kontrolą.

⁹ Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

¹⁰ Dalej: PIP.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja pracy pracowników socjalnych

1.1 Rozpoznawanie potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej

Opis stanu faktycznego

Rada uchwałą nr XXXI/205/10¹² przyjęła do realizacji „Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2010-2020”¹³. Dokument ten został opracowany przez Ośrodek i zawierał m.in.: analizę SWOT, cele główne strategii oraz harmonogram ich realizacji.

(akta kontroli str. 45-74, 244-245)

Ośrodek w okresie objętym kontrolą w ograniczonym zakresie dokonywał rozpoznania potrzeb Gminy w obszarze pomocy społecznej. Gminna Strategia została przyjęta przed wejściem w życie art. 16b ustawy o pomocy społecznej i nie zawierała wskazanych w tym przepisie elementów, tj. diagnozy sytuacji społecznej oraz prognozy zmian w zakresie objętym tym dokumentem. Kierownik nie przedłożyła Radzie rocznych sprawozdań z działalności Ośrodka za lata 2015 i 2016, a za 2017 rok przedłożyła w trakcie kontroli¹⁴. W sporządzonych przez Ośrodek ocenach zasobów pomocy społecznej nie zawarto wniosków końcowych. Kierownik wyjaśniła, że (...) uwagi czy wnioski przekazuje się radnym w formie ustnej (...).

Przewodniczący Rady wyjaśnił, że w okresie 2016-2018 (I półrocze) Rada nie była informowana, przez Kierownika GOPS, o potrzebach w zakresie pomocy społecznej, jak również nie opracowała i nie skierowała do wdrożenia lokalnych programów pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 244-328, 382-385, 439-463, 501-516)

W okresie objętym kontrolą, w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej, Ośrodek przygotowywał corocznie Oceny uwzględniające infrastrukturę, kadrę i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej. Oceny te obejmowały także dane o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej, ich strukturze i rozkładzie ilościowym oraz kadrze jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Dane wykazane w Ocenach za lata 2016-2017 były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach rocznych z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – MRPiPS-03.

(akta kontroli str. 75-209, 466-478)

W okresie objętym kontrolą opracowane przez Ośrodek projekty budżetu uwzględniały kwoty umożliwiające zaspokojenie potrzeb finansowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Zaplanowane w nich wielkości środków finansowych były porównywalne z danymi zawartymi w Ocenach. W planie finansowym na działalność Ośrodka na 2016 r. zaplanowano kwotę 4 514 tys. zł, na 2017 r. 5 082 tys. zł i na 2018 r. 4 975 tys. zł, w tym w dziale 852 – Pomoc społeczna odpowiednio w wysokości: 4 458 tys. zł, 1 112 tys. zł, 1 100 tys. zł oraz w latach 2017-2018 w dziale 855 – Rodzina odpowiednio w wysokości: 3 916 tys. zł oraz 3 840 tys. zł. Wykonanie zaplanowanych wydatków kształtowało się odpowiednio na poziomie: 94,8%, 98,1% i 50,5% (I półrocze) planu. Kierownik

¹¹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Uchwała Nr XXXI/205/10 Rady Gminy Murów z dnia 18 lutego 2010 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2010-2020.

¹³ Dalej: Gminna Strategia.

¹⁴ Co szerzej opisano na końcu pkt. 1.1.

Ośrodka reagowała w sposób właściwy na poziom wydatków i wnioskowała o dokonanie odpowiednich zmian planów finansowych.

Ośrodek w Ocenie nie wskazał potrzeb w zakresie rozwoju instytucji pomocy społecznej w Gminie na lata objęte kontrolą i rok 2019.

(akta kontroli str. 633-795, 1004-1007)

Kierownik nie przekładała Radzie, w okresie objętym kontrolą, corocznego sprawozdania z działalności Ośrodka oraz nie przedstawia potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Sprawozdania z działalności Ośrodka za lata 2015-2017 Kierownik złożyła w toku kontroli, tj. w dniu 1 października 2018 r.

(akta kontroli str. 214-240, 338-374)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Pomimo obowiązku wynikającego z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej Kierownik nie przedłożyła Radzie corocznego sprawozdania z działalności Ośrodka za lata 2015-2016 oraz nie przedstawiła potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Sprawozdania z działalności Ośrodka za lata 2015-2016 Kierownik złożyła dopiero w toku kontroli, w dniu 1 października 2018 r.

Kierownik wyjaśniła, iż sprawozdanie z działalności Ośrodka składane jest corocznie Radzie Gminy oraz zgłaszane są potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Odbywa się to w formie ustnej na sesjach Rady Gminy, bądź na Komisjach Rady Gminy (...) Jednocześnie informacje m.in. o kwotach udzielanych i wypłaconych świadczeń są przedstawiane Radzie na zasadach przewidzianych w uchwale Nr XXXIV/217/10 Rady Gminy Murów z dnia 24 czerwca 2010 r. w sprawie zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze oraz informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej ustala zakres i formę. (...) W związku z powyższym odstąpiłam od sporządzania szczegółowych sprawozdań opisowych.

Treść protokołów z sesji Rady za lata 2016-2018 (I półrocze) nie potwierdza powyższych wyjaśnień Kierownika, co do ustnej formy składania ww. sprawozdań. Zdaniem NIK, zarówno sprawozdania, jak i zgłaszanie potrzeb pomocy społecznej powinno mieć charakter pisemny. Przewodniczący Rady potwierdził, że sprawozdania za lata 2015-2017 zostały przekazane do Biura Rady Gminy Murów w dniu 1 października 2018 roku.

(akta kontroli str. 214-240, 338-374, 439-463, 555-632)

1.2 Zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z potrzebami gminy i wymogami ustawowymi

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą w Ośrodku stosowano ustawowe formy wsparcia, zróżnicowane ze względu na problem, który spowodował konieczność sięgnięcia po pomoc socjalną. Pomoc ta, w zależności od potrzeb, była realizowana w formie świadczeń pieniężnych¹⁵ i świadczeń niepieniężnych¹⁶. Ośrodek realizował także zadania zlecone¹⁷. W latach 2016-2018 (I półrocze) do Ośrodka wpłynęły 1 102¹⁸

¹⁵ Zasiłek stały, okresowy, celowy, specjalny zasiłek celowy oraz zasiłek celowy związany z zdarzeniem losowym.

¹⁶ Składka na ubezpieczenie zdrowotne, posiłek, schronienie, pobyt w domach pomocy społecznej, pomoc rzeczowa, sprawienie pogrzebu, praca socjalna, potwierdzenie praw do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, działania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.).

¹⁷ Świadczenia rodzinne, wychowawcze, z funduszu alimentacyjnego, prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, stypendia szkolne, prace społecznie-użyteczne, Opolska Karta Rodziny i Seniora, Karta Dużej Rodziny, dodatek mieszkaniowy, dodatek energetyczny, program „Za życiem”, obsługa biurowa Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, wypłata Jubileuszy z okazji 50 – lecia pożycia małżeńskiego, zakup prezentów dla solenizantów z okazji 90, 95 i 100 urodzin.

¹⁸ W tym dwa wnioski w 2016 r. złożone z urzędu wpłynęły od dyrektorów placówek ochrony zdrowia.

wnioski o pomoc socjalną. Kierownik wyjaśniła, że *Wnioski o pomoc rejestrowane są w formie pisemnej (zeszyt pt. „rejestr wniosków”) oraz elektronicznie w systemie Pomost. Nie ma kolejki jeśli chodzi o wnioski o pomoc, z wyjątkiem osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej (...).*

Kierownik w sprawozdaniu z działalności Ośrodka wskazała na potrzebę utworzenia na terenie Gminy domu dziennego pobytu.

(akta kontroli str. 75-209, 244-328, 466-478, 501-508)

Ośrodek w okresie objętym kontrolą zatrudniał trzech pracowników socjalnych, o których mowa w art. 116 ustawy o pomocy społecznej. W tym okresie Ośrodek spełniał jeden z ustawowych¹⁹ wymogów dotyczących liczby zatrudnionych pracowników socjalnych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Liczba mieszkańców przypadających na jednego pracownika socjalnego wyniosła od 1782 do 1819²⁰, a liczba środowisk przypadających na jednego pracownika socjalnego wyniosła od 33 do 63²¹. Wszyscy pracownicy socjalni pracowali w terenie, a w okresie objęty kontrolą nie wystąpiły przypadki nieobsadzenia etatu lub długotrwałej nieobecności. Pracownicy socjalni stanowili od 40 do 37,5%²² ogółu pracowników Ośrodka.

(akta kontroli str. 38, 75-209, 466-478, 547)

Średnie²³ wynagrodzenie pracowników socjalnych w okresie objętym kontrolą wyniosło 4 361,95²⁴ zł brutto i było wyższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w województwie opolskim w latach 2016-2017 o 3,3%²⁵. Wynagrodzenie pracowników socjalnych przekraczało minimalne wynagrodzenie w kolejnych latach²⁶. Kierownik wyjaśniła, że *Pracownikom socjalnym przysługuje dodatek w wysokości określonej w art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Murowie dodatek jest pomniejszany za okres pobierania wynagrodzenia i zasiłku chorobowego i wliczany jest do podstawy wymiaru zasiłku. Za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby trwającej łącznie 33 dni w ciągu roku kalendarzowego – pracownik zachowuje prawo do 80% wynagrodzenia. Wynagrodzenie to oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu zasiłku chorobowego i wypłaca za każdy dzień niezdolności do pracy, nie wyłączając dni wolnych od pracy.*

W okresie objętym kontrolą pracownikom socjalnym nie powierzano żadnych kolejnych zadań ustawowych, nałożonych na Ośrodek.

Wszyscy pracownicy socjalni w przeprowadzonej przez NIK ankiecie²⁷ wskazali, że wynagrodzenie nie jest satysfakcjonujące i motywujące.

(akta kontroli str. 38, 389-406, 509-510, 547, 550, 1008-1010)

¹⁹ Patrz art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj.: Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców.

²⁰ Liczba mieszkańców przypadających na jednego pracownika socjalnego wyniosła: w 2016 r. 1819, w 2017 r. 1811 i w I półroczu 2018 r. 1782.

²¹ Liczba środowisk przypadających na jednego pracownika socjalnego wyniosła odpowiednio: w 2016 r. 49/63/43, w 2017 r. 44/53/39 i w I półroczu 2018 r. 38/34/33.

²² W przeliczeniu na pełne etaty zatrudnionych było: w 2016 r. 7,5 osoby, a w okresie 2017-2018 (I półrocze) 8 osób.

²³ Wynagrodzenie z umowy o pracę, dodatki specjalne, nagrody i dodatkowe wynagrodzenie roczne.

²⁴ W 2016 r. 4 199,31 zł, w 2017 r. 4 311,24 zł, w 2018 r. (I półrocze) 4 575,31 zł.

²⁵ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w województwie opolskim w roku 2016 wyniosło 4 015,60 zł, a w 2017 r. 4 228,88 zł. Źródło danych Główny Urząd Statystyczny *Zatrudnienie i wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2016 r. oraz w 2017 r.*

²⁶ Minimalne wynagrodzenie za pracę w Polsce wynosiło: w 2016 r. 1 850 zł, w 2017 r. 2 000 zł, w 2018 r. 2 100 zł.

²⁷ Wśród pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku NIK przeprowadziła ankietę, w której udział wzięli wszyscy pracownicy socjalni.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Opis stanu
faktycznego

1.3 Organizacja i skuteczność pracy pracowników socjalnych

W okresie objętym kontrolą każdemu z pracowników socjalnych Ośrodka przyporządkowany był jeden z trzech rejonów opiekuńczych, na które została podzielona Gmina. Wszyscy pracownicy socjalni pracowali w terenie. Pracownicy socjalni w ankietach przeprowadzonych przez NIK wskazali, że w miesiącu w terenie pracują powyżej 14 dni. W Ośrodku nie prowadzono rejestru wyjść pracowników socjalnych w teren²⁸. Kierownik wyjaśniła, iż *pracownik wychodząc w teren informował o tym kierownika Ośrodka*. Zgodnie z Obwieszczeniem²⁹ w sprawie systemu i rozkładu czasu pracy oraz okresu rozliczeniowego każde wyjście w teren pracowników socjalnych wymagało uzgodnienia z Kierownikiem Ośrodka.

W okresie nieobecności Kierownika (36,5%³⁰ czasu pracy w latach 2016-2017 i I półroczu 2018 r.), jeden z pracowników socjalnych zastępował kierownika, a jego obowiązki przejmowali pozostali pracownicy socjalni³¹. Ponadto pracownicy socjalni w okresie 2016-2018 (I półrocze) byli dodatkowo obciążeni inną pracą, w szczególności: przygotowywaniem zapotrzebowań i wypełnianiem skierowań do prac społecznie-użytecznych³², przeprowadzaniem wywiadów³³ w sprawach zasiłków dla opiekunów i specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz sporządzaniem wniosków o stypendium szkolne³⁴.

(akta kontroli str. 38, 144-148, 389-406, 550, 847-852, 1010-1015)

Ośrodek w okresie 2016-2018 (I półrocze) objął pomocą odpowiednio 141/126/93 rodzin, a do najczęstszych powodów udzielenia pomocy należały odpowiednio: ubóstwo (107/91/65 rodzin), bezrobocie (87/71/48 rodzin), długotrwała lub ciężka choroba (42/42/37 rodziny) i niepełnosprawność (37/38/29 rodzin).

Kierownik wyjaśniła, że z danych wygenerowanych z systemu „POMOST” wynika, że rodzin, którym udzielano pomocy powyżej 3 lat było: w 2016 roku 92, w 2017 roku 82, I półroczu 2018 roku 77. Działania jakie podjęto w celu usamodzielnienia rodziny to: motywowanie do podjęcia zatrudnienia, kierowanie do prac społecznie użytecznych, wskazywanie zakładów pracy, w których poszukiwano pracowników z niskimi kwalifikacjami zawodowymi oraz organizowano dojazd do i z pracy. Osobom uzależnionym rezerwowano miejsce w Ośrodkach Leczenia Uzależnień. Rodzinom z problemami opiekuńczo – wychowawczymi proponowano wsparcie asystenta rodziny.

Kierownik wskazała, że Ośrodek w 2016 roku zakończył 48 spraw, a w 2017 roku 39 spraw. Powodem zakończenia spraw było uzyskanie praw do emerytury przez świadczeniobiorców, poprawa sytuacji rodzin z dziećmi poprzez pobieranie świadczenia wychowawczego (500+), podjęcie zatrudnienia oraz śmierć petentów. Szczegółowym badaniem NIK objęto próbę 30 losowo wybranych spraw dotyczących osób lub rodzin, które zostały zakończone w okresie objętym kontrolą. W analizowanych przypadkach, wieloproplemowość była najczęstszą przyczyną

²⁸ Od dnia 8 października 2018 r. w Ośrodku obowiązuje książka wyjść.

²⁹ Obwieszczenie w sprawie systemu i rozkładu czasu pracy oraz okresu rozliczeniowego stanowi załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 0132.2a.2015 z dnia 25 maja 2015 r. w sprawie wprowadzenia Obwieszczenia o systemie i rozkładzie czasu pracy oraz okresu rozliczeniowego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Murowie.

³⁰ Kierownik w okresie 2016-2018 (I półrocze) była nieobecna w pracy 229 dni, z powodu choroby, urlopu wypoczynkowego, dodatkowego, okolicznościowego, delegacji, na 628 dni pracy w tym okresie.

³¹ W okresie objętym kontrolą pracownik socjalny zastępował Kierownika, a najdłuższe zastępstwo trwało w okresie od 31 sierpnia 2016 r. do 20 stycznia 2017 r.

³² Skierowań do prac społecznie-użytecznych: w 2016 r. 17 osób, w 2017 r. 14 osób, a w I półroczu 2018 r. 10.

³³ Przeprowadzone wywiady: w 2016 r. 12, w 2017 r. 12, w I półroczu 2018 r. 8.

³⁴ Wniosków o stypendium szkolne: w 2016 r. 42, w 2017 r. 30, w I półroczu 2018 r. 21.

zwracania się o udzielenie pomocy społecznej, a wśród nich m.in. bezrobocie (22 przypadki), ubóstwo (19), długotrwała lub ciężka choroba (6) oraz niepełnosprawność (5). We wszystkich sprawach objętych badaniem przeprowadzano wywiady środowiskowe z częstotliwością od jednego miesięcznie do jednego na pół roku. Ośrodek wspierał osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiał im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Wśród 30 poddanych analizie spraw, 3 zakończyły się w wyniku śmierci podopiecznego, w pozostałych przypadkach nastąpiło usamodzielnienie m.in. poprzez: podjęcie pracy (15 przypadków), uzyskanie emerytury (7 przypadków) oraz renty (1 przypadek). W sześciu, przypadkach podopieczni pobierali świadczenie wychowawcze (500+), w jednym przypadku pobieranie świadczenia wychowawczego (500+) było przyczyną zakończenia korzystania z pomocy społecznej, a w pozostałych pięciu przyczyną zakończenia sprawy, obok pobierania ww. świadczenia było podjęcie pracy. W jednym przypadku, problemy opiekuńczo-wychowawcze zostały zażegnane po udzieleniu wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz objęciu pomocą asystenta rodziny. W kolejnym przypadku w związku z podejrzeniem wystąpienia przemocy w rodzinie przyczyną zamknięcia sprawy było ustanie przemocy w wyniku podjęcia leczenia. Wpływ na to miało m.in. objęcie środowiska procedurą Niebieskiej Karty, monitorowanie sytuacji w rodzinie oraz motywowanie do podjęcia leczenia.

W stosunku do wszystkich podopiecznych, w badanej próbie NIK, świadczona była praca socjalna we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia działania podejmowane przez pracowników socjalnych wobec podopiecznych Ośrodka jako adekwatne do ich sytuacji życiowej.

(akta kontroli str. 149-209, 466-478, 853-915)

W okresie objętym kontrolą do organów nadrzędnych i Ośrodka nie wpływały skargi dotyczące jakości pracy pracowników socjalnych.

(akta kontroli str. 210-213, 436)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze Organizacja pracy pracowników socjalnych.

OBSZAR

2. Warunki pracy pracowników socjalnych

2.1 Ocena ryzyka zawodowego pracowników socjalnych

Opis stanu
faktycznego

W okresie 2016-2018 (I półrocze) PIP przeprowadziła w Ośrodku kontrolę dot. m.in. prawa pracy, przepisów i zasad BHP, w wyniku której wydała nakaz³⁵ m.in. w zakresie przeprowadzenia ponownej oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy z uwzględnieniem rzeczywistych zagrożeń spowodowanych szkodliwymi czynnikami występującymi na stanowisku pracy; założenia rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3 lub 4 zagrożenia; założenia rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 lub 4 zagrożenia oraz dokonania oceny warunków pracy na stanowisku wyposażonym w monitor ekranowy w Ośrodku. PIP wskazała termin realizacji nakazu do 31 grudnia 2018 r.

³⁵ Nakaz PIP z dnia 15 października 2018 r.

Dokumentacja Oceny Ryzyka Zawodowego dla Pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowie została opracowana przez specjalistę w zakresie ochrony pracy i zatwierdzona przez Kierownika. Kierownik wyjaśniła, że (...) *konsultowała z pracownikami socjalnymi działania dotyczące oceny ryzyka zawodowego, jednak nie zostało to nigdzie zawarte (...)*. Kierownik nie poinformowała pracowników socjalnych o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą, oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami, nie prowadziła rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3 lub 4 zagrożenia, nie prowadziła rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 lub 4 zagrożenia oraz nie dokonała oceny warunków pracy na stanowisku wyposażonym w monitor ekranowy w Ośrodku, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 511-513, 796-820, 952-955, 1008-1010)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Pomimo obowiązku wynikającego z art. 226 pkt. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy³⁶, Kierownik nie poinformowała pracowników socjalnych o ryzyku zawodowym występującym przy wykonywaniu pracy.

Kierownik wyjaśniła, że (...) *niepoinformowanie na piśmie pracowników socjalnych o ryzyku zawodowym przez Kierownika Ośrodka wynikało z przeoczenia (...)*.

(akta kontroli str. 511-513)

2. Pomimo obowiązku wynikającego z art. 222¹ § 1 Kodeksu pracy oraz § 7 pkt 2 oraz pkt 14 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki³⁷, Kierownik nie prowadziła rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych oraz rejestru pracowników zatrudnionych przy takich pracach.

Kierownik wyjaśniła, że (...) *nie prowadzono rejestru (...) rejestr (...) zostanie założony z godnie z zaleceniami PIP (...) Brak rejestru (...) wynika z przeoczenia*.

(akta kontroli str. 511-513, 1008-1010)

3. Pomimo obowiązku wynikającego z art. 207 § 2 pkt. 1 Kodeksu pracy oraz § 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe³⁸, Kierownik nie dokonała oceny warunków pracy na stanowisku wyposażonym w monitor ekranowy w Ośrodku.

Kierownik wyjaśniła, że (...) *nie przeprowadzono na stanowiskach pracy wyposażonych w monitory ekranowe, oceny warunków pracy (...) Wynikało to z niewiedzy (...) zostanie przeprowadzony zgodnie z zaleceniami PIP (...)*.

(akta kontroli str. 511-513, 1008-1010)

2.2 Działania pracodawcy na rzecz spełniania wymogów BHP dla pracowników socjalnych

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą, jak i w 2013 r., PIP przeprowadziła w Ośrodku kontrolę dotyczącą m.in. przestrzegania prawa pracy, przepisów i zasad BHP. W wyniku tych kontroli wydane zostały dwa nakazy³⁹ m.in. w zakresie: zapewnienia pracownikom

³⁶ Dz. U. z 2018 r., poz. 917 ze zm., dalej: Kodeks pracy.

³⁷ Dz.U. z 2005 r., Nr 81 poz.716 ze zm.

³⁸ Dz.U. z 1998 r., Nr 148 poz. 973.

³⁹ Nakazy PIP z dnia 15 października 2013 r. i 15 października 2018 r.

w pomieszczeniach stałej pracy co najmniej 2 m² wolnej powierzchni podłogi niezajętej przez urządzenia i sprzęt biurowy oraz pomieszczeń o minimalnej wysokości 2,5 m, zapewnienia w pomieszczeniu biurowym „pokój pracowników pomocy socjalnej” dojścia do stanowisk biurowych przy oknie o szerokości co najmniej 0,75 m. PIP wskazała termin realizacji ww. nakazów do 31 marca 2019 r.

Na podstawie oględzin pomieszczeń, w których pracę wykonywali pracownicy socjalni ustalono, że stanowiska pracy tych pracowników nadal nie spełniały norm określonych w ww. przepisach BHP. W budynku Ośrodka nie wyznaczono także pomieszczenia do rozmów z podopiecznymi, co znacząco utrudniało zapewnienie poufności i dyskrecji rozmów z pracownikami socjalnymi. Budynek Ośrodka nie był przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. W budynku w trzech pokojach, o łącznej powierzchni 28,77 m², zorganizowano siedem stanowisk pracy. Pracownicy socjalni zajmowali dwa pomieszczenia i dzielili je z główną księgową i pracownikiem ds. świadczeń. W pomieszczeniach pracy znajdowała się wentylacja grawitacyjna o średnicy otworu 12 cm. Pracownicy socjalni wskazali, że (...) *w Ośrodku nie można się skupić i pracować spokojnie (...) Musimy się wypraszać z pokoju by móc zachować tajemnicę naszych rozmów (...)*.

Od 2009 r. Kierownik informowała Wójta Gminy Murów⁴⁰ o fakcie niedochowania normy 2 m² przypadającej powierzchni użytkowej w pomieszczeniach stałej pracy powierzchni podłogi nie zajętej przez urządzenia i sprzęt biurowy przypadającej na jednego pracownika Ośrodka. Kierownik w toku kontroli wystąpiła⁴¹ do Wójta o ustanowienie trwałego zarządu na nieruchomości użytkowanej przez Ośrodek.

Kierownik wyjaśniła, iż od kilku lat zwracała się do Wójta Gminy Murów o środki na rozbudowę GOPS i zapewnienie pracownikom warunków zgodnych z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy (...), ale Wójt nie przekazał środków na ten cel.

W okresie objętym kontrolą w Ośrodku nie było społecznego inspektora pracy. Kierownik powierzyła wykonywanie zadań służby bhp specjalście spoza zakładu pracy. Pracownicy socjalni w okresie objętym kontrolą legitymowali się ważnymi szkoleniami BHP oraz ważnymi badaniami okresowymi. W kontrolowanej jednostce zostały zawarte również dwie umowy na używanie samochodu prywatnego do celów służbowych. Kierownik wyjaśniła, iż (...) *W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Murowie (...) nie istniały wewnętrzne przepisy związane z pracą pracowników socjalnych w środowisku lub poza siedzibą Ośrodka (...) Trzeci pracownik socjalny nie posiada prawa jazdy, jeździ w teren z którymś pracowników dysponującym samochodem i otrzymującym ryczałt. Po terenie miejscowości Murów porusza się rowerem służbowym.*

Stosownie do art. 237⁷ Kodeksu pracy pracodawca na podstawie zarządzenia⁴² pracownikom socjalnym używającym własnej odzieży i obuwia roboczego wypłacał raz w roku ekwiwalent pieniężny, wysokość ekwiwalentu na 2018 r. określono⁴³ w kwocie 400 zł, a w latach 2016-2017 określono i wypłacono pracownikom socjalnym po 250 zł. W okresie objętym kontrolą pracownikom socjalnym nie wypłacano ekwiwalentu za pranie odzieży, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 499-500, 509-510, 553-554, 821-828, 916-1010, 1016-1017)

⁴⁰ Dalej: Wójt.

⁴¹ Pismem z dnia 2 października 2018 r. nr GOPS.013.0135.1.2018.

⁴² Zarządzenie Nr 0132.6.2018 z dnia 3 stycznia 2018 r. oraz zarządzenie Nr 1/2010 z dnia 2 stycznia 2010 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowie w sprawie zasad przydziału środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego dla pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowie.

⁴³ Ekwiwalent zostanie wypłacony zgodnie z treścią wyjaśnień Kierownika do 31 grudnia 2018 r.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Pomimo obowiązku wynikającego z art. 237⁹ § 1 Kodeksu pracy Kierownik w latach 2016-2018 (I półrocze) nie wypłacała pracownikom socjalnym ekwiwalentu pieniężnego w wysokości kosztów prania odzieży roboczej poniesionych przez pracownika.

Kierownik wyjaśniła, że (...) *nie zapewniono pracownikom socjalnym prania odzieży roboczej ani nie wypłacano ekwiwalentu pieniężnego na pranie odzieży. Wynikało to z niewiedzy. Ekwiwalent zostanie wypłacony pracownikom socjalnym do 31.12.2018 roku.*

(akta kontroli str. 499-500)

2.3 Naruszanie praw pracowniczych pracowników socjalnych, w tym mobbing

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą w Ośrodku nie dochodziło do naruszania praw pracowniczych pracowników socjalnych, określonych w ustawie o pomocy społecznej i Kodeksie pracy. W Ośrodku nie wdrożono procedury przeciwdziałania mobbingowi. Pracodawca przekazał pracownikom socjalnym pisemną informację dot. równego traktowania stanowiącą wyciąg z przepisów Kodeksu pracy. Dokument ten po podpisaniu był włączony do akt osobowych. Pracownicy socjalni wykorzystali urlop dodatkowy, o którym mowa w art. 121 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik Ośrodka wyjaśniła, że *pracownicy socjalni nie pracowali w godzinach nadliczbowych.*

(akta kontroli str. 414-425, 501-504, 517-518, 525-526, 539-540)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.4 Współpraca pracowników socjalnych z innymi organami i instytucjami

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą Ośrodek współpracował z innymi podmiotami, ale nie podpisywał w tym zakresie porozumień o współpracy. Pracownicy socjalni nie korzystali z prawa pierwszeństwa, o którym mowa w art. 121 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, w tym, jak wyjaśniła Kierownik Ośrodka, *przy kierowaniu podopiecznych do domów pomocy społecznej.*

(akta kontroli str. 423-427, 500-504)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.5 Bezpieczeństwo pracowników w Ośrodku i w terenie

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą w budynku Ośrodka nie były stosowane bezpośrednie środki bezpieczeństwa. Pracownicy socjalni nie byli także wyposażeni w środki do samoobrony. Kierownik Ośrodka wyjaśniła, że (...) *czynione są starania o przeszkolenie pracowników oraz zakup gazu pieprzowego dla pracowników (...).* Pracownicy socjalni w 17⁴⁴ przypadkach wnioskowali o asystę Policji. Pracownicy socjalni wyjaśnili, że (...) *Na każdą pierwszą wizytę zawsze jedziemy z drugim pracownikiem socjalnym. Korzystamy też asysty Policji jeśli, wiemy, że w rodzinie dochodzi do przemocy lub osoba jest agresywna (...). Same ustalamy których rodzin/osób nie odwiedzamy same (...).*

⁴⁴ Asysty Policji zgłoszone przez pracowników socjalnych: 7 w 2016 r., 8 w 2017 r., 2 w 2018 r. (I półrocze).

Zastępca Komendanta Policji w Dobrzenu Wielkim poinformował, że w latach 2016-2018 nie podejmowano interwencji policyjnych dotyczących czynnych lub werbalnych napaści na pracowników socjalnych.

Pracownicy socjalni w ankietach przeprowadzonych przez NIK wskazali, że nie czują się bezpiecznie podczas pracy w Ośrodku i w terenie, jako powód wskazując brak środków obrony. Ponadto pracownicy socjalni wskazali, iż w ich całej karierze zawodowej zdarzyło się m.in. grożenie, wyzwiska, grożenie użyciem niebezpiecznego narzędzi oraz szczucie psem

(akta kontroli str. 389-406, 423-426, 479-480, 847-852)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze Warunki pracy pracowników socjalnych. Kierownik nie zrealizowała nakazów Państwowej Inspekcji Pracy⁴⁵ m.in. w zakresie: zapewnienia pracownikom w pomieszczeniach stałej pracy co najmniej 2 m² wolnej powierzchni podłogi nie zajętej przez urządzenia i sprzęt biurowy. Pracownicy socjalni nie zostali zapoznani z Oceną ryzyka zawodowego, a w przedmiotowej Ocenie nie uwzględniono wszystkich ryzyk związanych z pracą pracowników socjalnych.

OBSZAR

3. Możliwości rozwoju oraz wsparcie merytoryczne i psychologiczne dla pracowników socjalnych

3.1 Kwalifikacje i szkolenia pracowników socjalnych

Opis stanu
faktycznego

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku w okresie 2016-2018 (I półrocze) legitymowali się kwalifikacjami, o których mowa w art. 116 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Dwóch spośród trzech zatrudnionych w Ośrodku pracowników socjalnych posiadało I stopień specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej oraz tytuł magistra, a jeden z nich w kontrolowanym okresie rozpoczął szkolenie w ramach specjalizacji II stopień specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej.

(akta kontroli str. 481-483, 486, 510, 548-549)

Pracownicy socjalni w okresie objętym kontrolą uczestniczyli w szkoleniach podnoszących kwalifikacje. Tematem szkoleń było m.in.: *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć, Świadczenia pomocy społecznej – przypadki trudne, nietypowe i codzienne, Analiza prawnych aspektów funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego, Warunki skutecznego działania Grupy Roboczej, Ochrona danych osobowych w systemie pomocy społecznej.*

Kierownik wyjaśniła, że (...) przeprowadzano analizę potrzeb w zakresie szkoleń dla pracowników socjalnych. W latach 2016-2017 była to analiza ustna, natomiast na 2018 r. został opracowany pisemny plan szkoleń (...). Pracownicy socjalni nie otrzymywali zwrotu kosztów szkoleń (...) ponieważ mieli możliwość uczestniczenia w nich za darmo w ramach specjalizacji organizowanych przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opolu.

Pracownicy socjalni w ankietach przeprowadzonych przez NIK wskazali, że brakuje im szkoleń przygotowujących do radzenia sobie w sytuacji zagrożenia oraz kursu samoobrony.

(akta kontroli str. 403, 481-482, 548-549)

W Ośrodku w okresie objętym kontrolą nie zostały opracowane i wdrożone ścieżki awansu zawodowego dla pracowników socjalnych. W okresie tym żaden

⁴⁵ Dalej: PIP.

z pracowników socjalnych nie otrzymał awansu stanowiskowego. W latach 2016-2018 (I półrocze) pracownicy socjalni corocznie otrzymywali podwyżkę wynagrodzenia zasadniczego, która średnio wyniosła 600 zł brutto.

Pracownicy socjalni w ankietach przeprowadzonych przez NIK wskazali, że wśród działań, które mogłyby podnieść skuteczność systemu pracy są m.in. przejrzysta ścieżka awansu zawodowego, większe nakłady środków na pomoc socjalną, uproszczenie systemu sprawozdawczości.

(akta kontroli str. 493-494, 509-510)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.2 Wsparcie specjalistyczne w pracy z wieloprogowymi podopiecznymi oraz w związku ze stresem i wypaleniem zawodowym

Opis stanu
faktycznego

Pracownicy socjalni w okresie objętym kontrolą, w związku z prowadzoną pracą socjalną nie korzystali ze wsparcia specjalistycznego.

(akta kontroli str. 484-485, 853-915)

Pracownicy socjalni w okresie objętym kontrolą nie byli objęci superwizją, ani nie mieli możliwości skorzystania z pomocy specjalistów, w tym psychologa, w związku ze stresem i wypaleniem zawodowym. Pracownicy socjalni w ankietach przeprowadzonych przez NIK potwierdzili, że pracodawca nie zapewnił im możliwości skorzystania ze wsparcia psychologicznego (np. w związku ze stresem i wypaleniem zawodowym) oraz superwizji.

(akta kontroli str. 41, 396-406, 402-403, 423-427, 484-485)

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pracownicy socjalni w okresie objętym kontrolą uczestniczyli w szkoleniach podnoszących kwalifikacje, a jeden z nich w kontrolowanym okresie rozpoczął szkolenie w ramach specjalizacji II stopień specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej. W Ośrodku nie zostały opracowane i wdrożone ścieżki awansu zawodowego dla pracowników socjalnych, żaden z nich nie otrzymał awansu stanowiskowego, jednakże corocznie otrzymywali podwyżkę wynagrodzenia zasadniczego. Pracownicy socjalni w okresie objętym kontrolą nie byli objęci superwizją, ani nie mieli możliwości skorzystania z pomocy specjalistów, w tym psychologa, w związku ze stresem i wypaleniem zawodowym.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Podjąć działania zmierzające do uwzględnienia w Ocenie ryzyka zawodowego występujących czynników biologicznych w pracy pracowników socjalnych;
2. Poinformować pracowników socjalnych o ryzyku zawodowym występującym przy wykonywaniu pracy;
3. Podjąć działania zmierzające do zapewnienia pracownikom socjalnym możliwości prania odzieży roboczej lub wypłacania ekwiwalentu pieniężnego w wysokości kosztów poniesionych przez pracownika.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, ²⁷ listopada 2018 r.

Kontroler
Piotr Mastalerz
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
p.o. Dyrektora

.....
podpis

p.o. D Y R E K T O R A
.....
Delegatury NIK w Opolu

.....
podpis
Iwona Zyman